

Saimaan

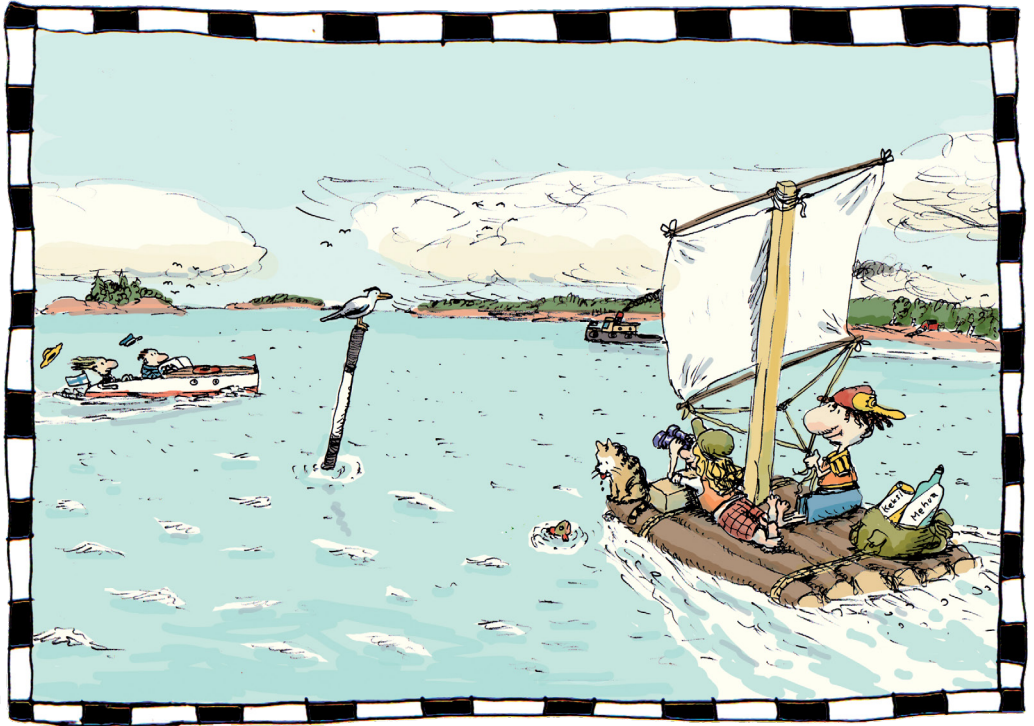
KUUTTI JA LUMIUKKO

Satu ja kuvitus: Markus Majaluoma

Julkaisu on tuotettu osana Euroopan komission rahoittamaa LIFE luonto -hanketta "Safeguarding the Saimaa ringed seal" (LIFE12NAT/FIN/0367)

© WWF 2019
Kolmas painos

Ah, Saimaa! Kesällä lapset
saavat uida ja purjehtia sen
uskomattoman kirkaissa
vesissä. Ja aina, vuoden jokainen
päivä, löytyy uusia ihania rantoja
tutkittavaksi!

Tiesitkö!

Norppa syö pieniä kaloja, kuten muikkuja, kuoreita, särkiä ja ahvenia. Päivässä norppa tarvitsee 2–3 kg ruokaa eli norppa syö vuodessa noin tuhat kiloa kalaa.

Talvella jää ja lumi peittää Saimaan
sinisen idyllin. No, silloin vasta
lapsilla hauskaa onkin!

Eikä siinä kaikki...

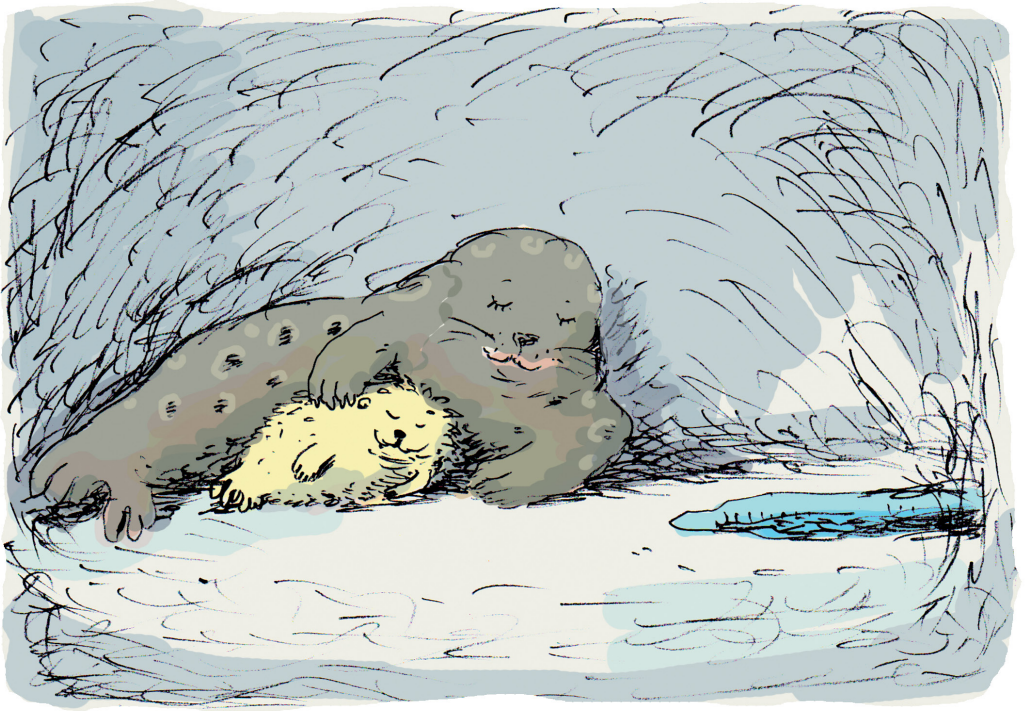
...jään alla, syvissä vesissä,
liikkuu toisenlaisia talvehtijoita.

Salaperäinen,
mystinen saimaannorppa.
– Hei, tähä myö ruijautettaa
pesä poekaselle!
Niilo Norppa hihkuu.

Tiesitkö!

Norppa kovertaa vahvoilla kynsillään veden alta jäähän avannon ja kaivaa sen ympärille lumikinoksen sisään synnytyspesän.

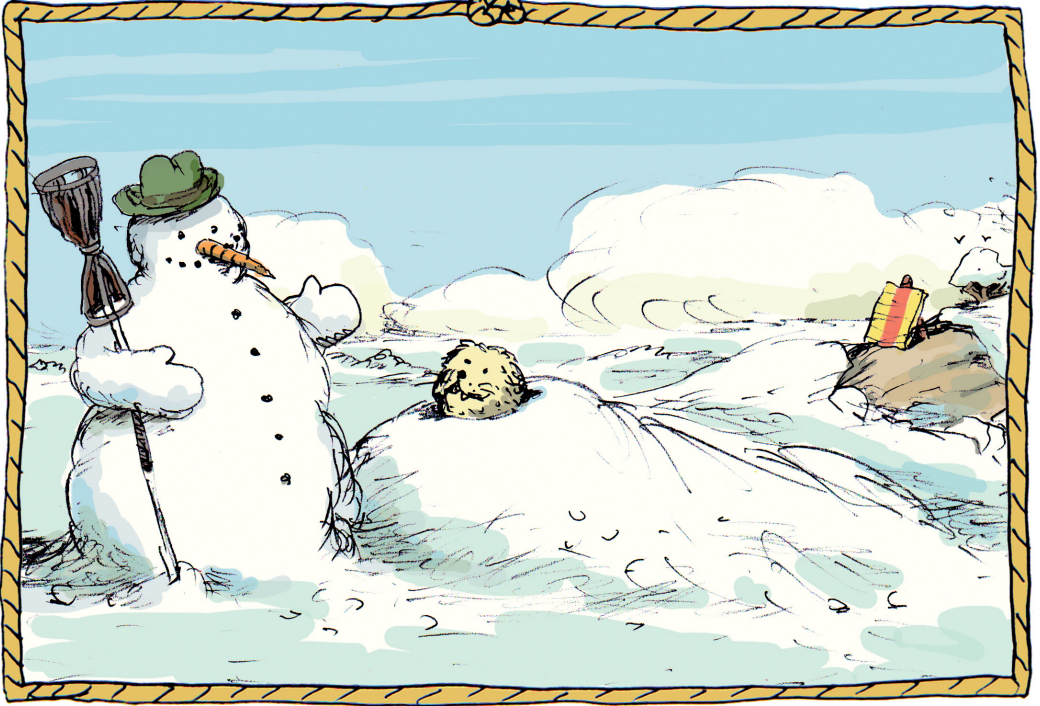
Noora Norppa, lempeä
äitihylje, synnyttää pesään Kalle
Kuutin. Pesässä on lämmintä ja
suojaista.

Ajatelkaa – oma lumilinna
salaisella uloskäynnillä!

Tiesitkö!

Saimaannorpan poikanen, kuutti, syntyy talviturkki päällä
lumpipesään helmi-maaliskuun vaihteessa ja painaa noin viisi kiloa.

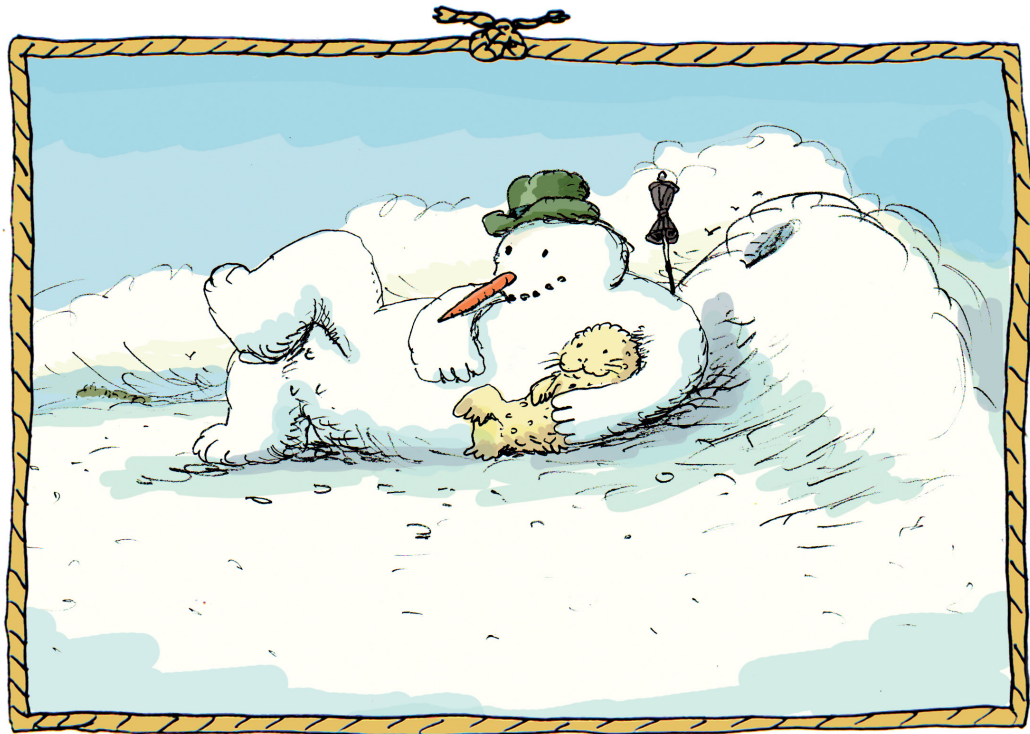
Eräänä päivänä, kun äiti ja isä
ovat hakemassa ruokaa, Kalle
Kuutti kurkkaa pesästä ulos.
– Oletko sinä ihminen vai
kettu? hän kysyy oudolta tyypiltä.
– Niitä isä on käsenyht varoa.

Tiesitkö:

Saimaannorpalla on vähän luontaisia vihollisia,
mutta ihmisen toiminta uhkaa sitä monin tavoin.

– Ehei, Kalle, olen Leevi Lumiukko ja olen täällä suojeluhommissa ja neuvomassa. Tule tähän viereen, niin kerron pari tosiasiaa maailman vaaroista.

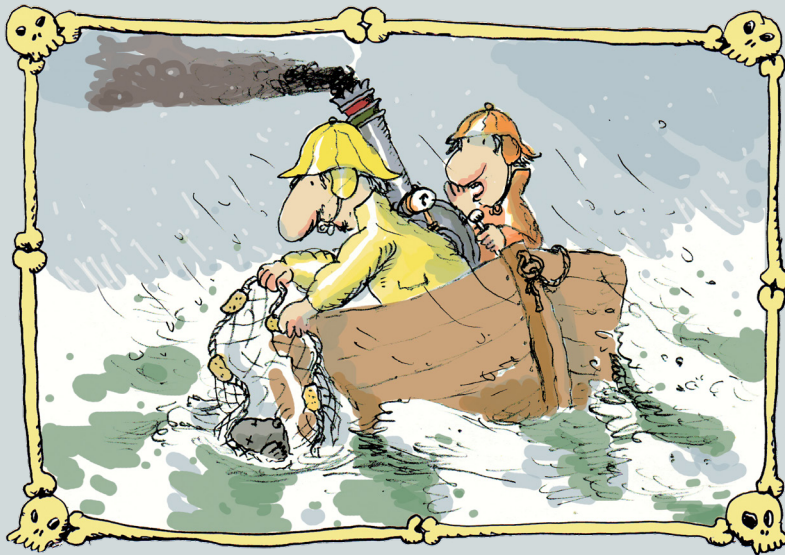

Tiesitkö:

Norppa jäi eristyksiin Saimaalle noin 8 000 vuotta sitten, kun yhteys Itämereen jääkauden jälkeen katkesi.

Ennen vanhaan ihmiset metsästäivät norppia, saivat siitä tapporahaakin. Se ei ollut ollenkaan mukavaa se.

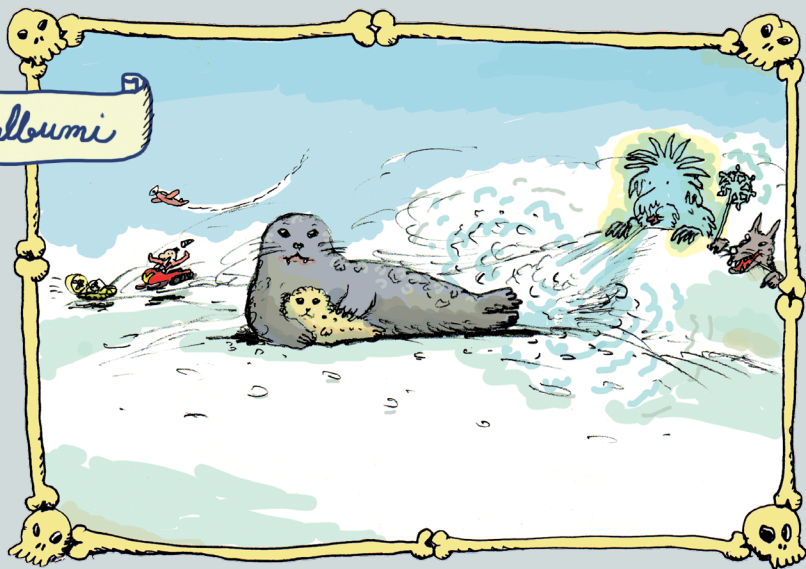

Ihmiset kalastavat verkoilla. Ei siitä voi heitä moittia, kala on terveellistä. Mutta ei ole kivaa norpalle juuttua verkkoon. Silloin ei voi nousta pintaan hengittämään.

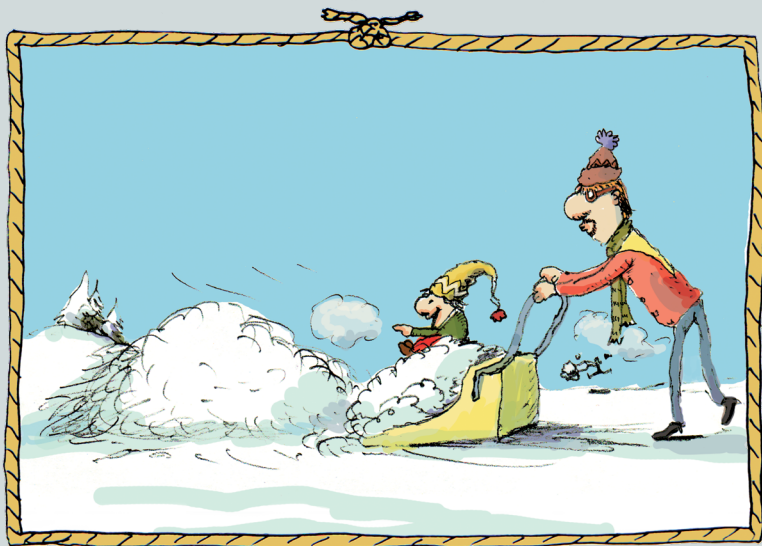
Tiesitkö!

Norppa on nykyään täysin rauhoitettu. Se on yksi uhanalaisimmista nisäkkäistä koko maailmassa.

Jos lunta on vähän, norppa joutuu synnyttämään jälle. Arvaa vain, onko se vaarallista!

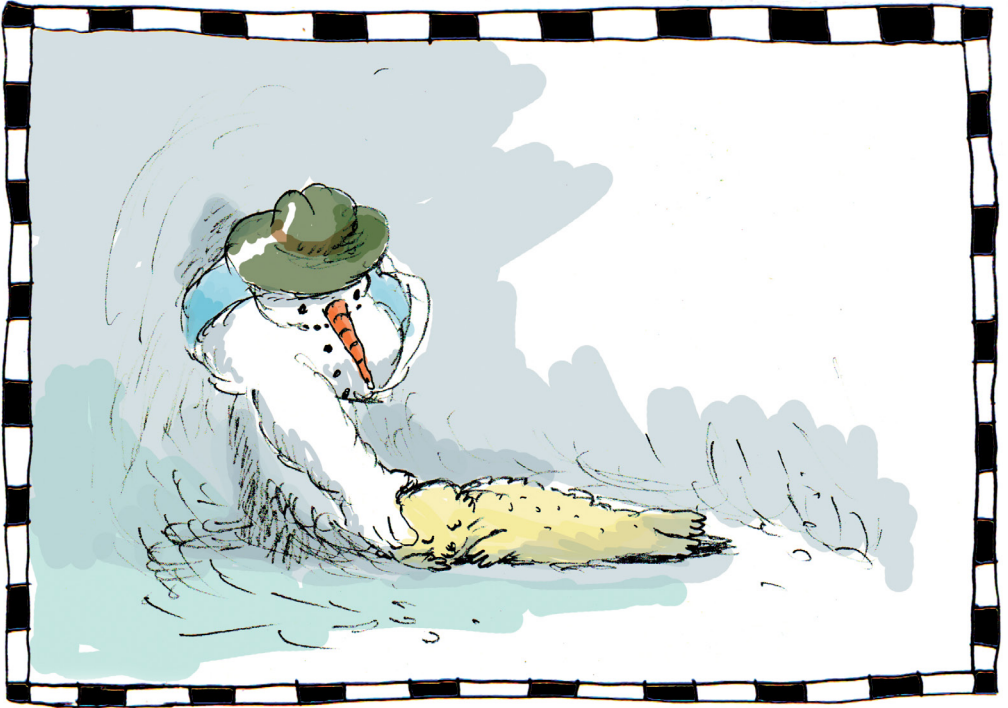

Moni ihmisen toiminta pesimäaikaan on häiritsevää. Onneksi nykyihminen yrittää lähinnä auttaa. Olisi kiva pitää saimaannorppa seuralaisenamme. Kun on joskus nähnyt norpan, ei sitä voi koskaan unohtaa!

Tiesitkö!

Vähäluminen talvi vaarantaa kuuttien selviytymisen. Viime vuosina on vähälumisina talvina tehty norpille ihmisvoimin apukinoksia pesimistä varten. Lunta on kolattu tarkoin harkittuihin paikkoihin norppia varten.

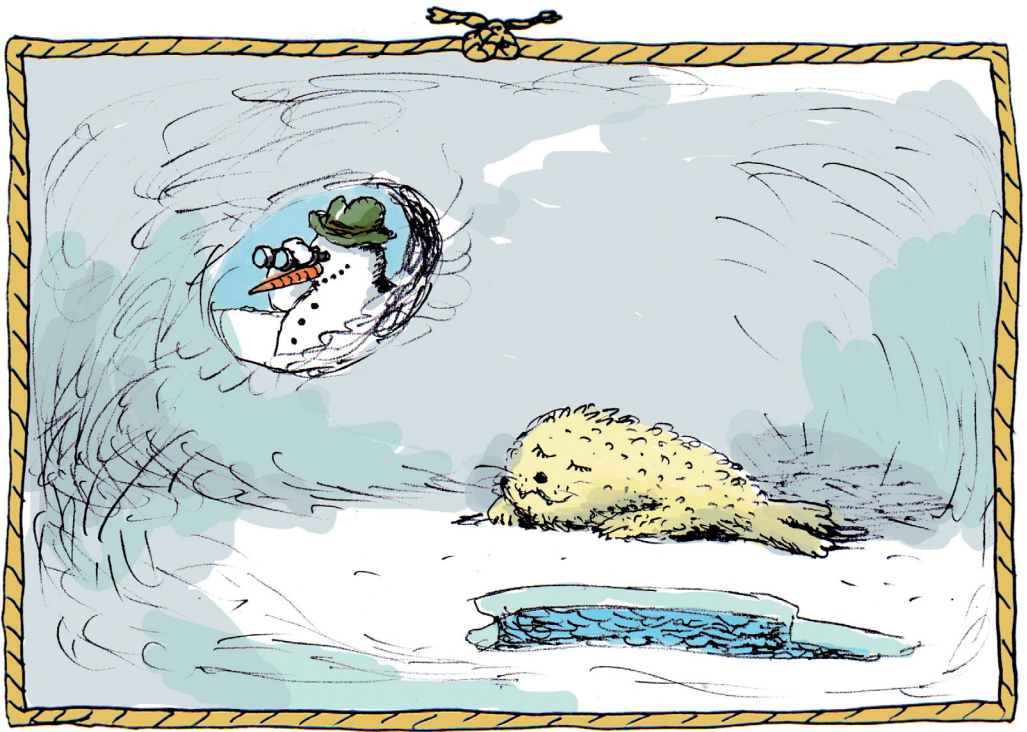
Kalle Kuutti nukahti Leevin
turinointiin. Leevi laski Kallen
pesään nukkumaan.
– Huilaa Kalle, ja kasva...
voimistu. Pian tulee jo kevät...

Tiesitkö!

Kuutti lähtee pesästä keväällä ennen jäiden sulamista.

Lähdettyään pesästä emo vieroittaa kuutin ja se pärjää heti omillaan.

Kalle Kuutti voimistui, kasvoi.
Leevi Lumiukko vartioi pesän
ulkopuolella, ettei kukaan
häirinnyt Kallen unta. Lumiukko
korjasi Kallen pesän katon, ettei
kukaan nähnyt pikkuista kuuttia.

Tiesitkö!

Pesinnän aikana norppa häiriintyy helposti melusta jäällä.

Eräänä päivänä tuli kevät.
Kalle katsoi ulos pesästä.
Lumiukko oli poissa, Saimaan
jät olivat lähteneet liikkeelle.
Kallekin oli valmis sukeltamaan
jännittävään vedenalaiseen
maailmaan.

Tiesitkö!

Saimaannorppa on sopeutunut elämään Saimaan sokkeloisissa vesissä. Sillä on meressä eläviä sukulaisiaan suuremmat silmät ja aivot.

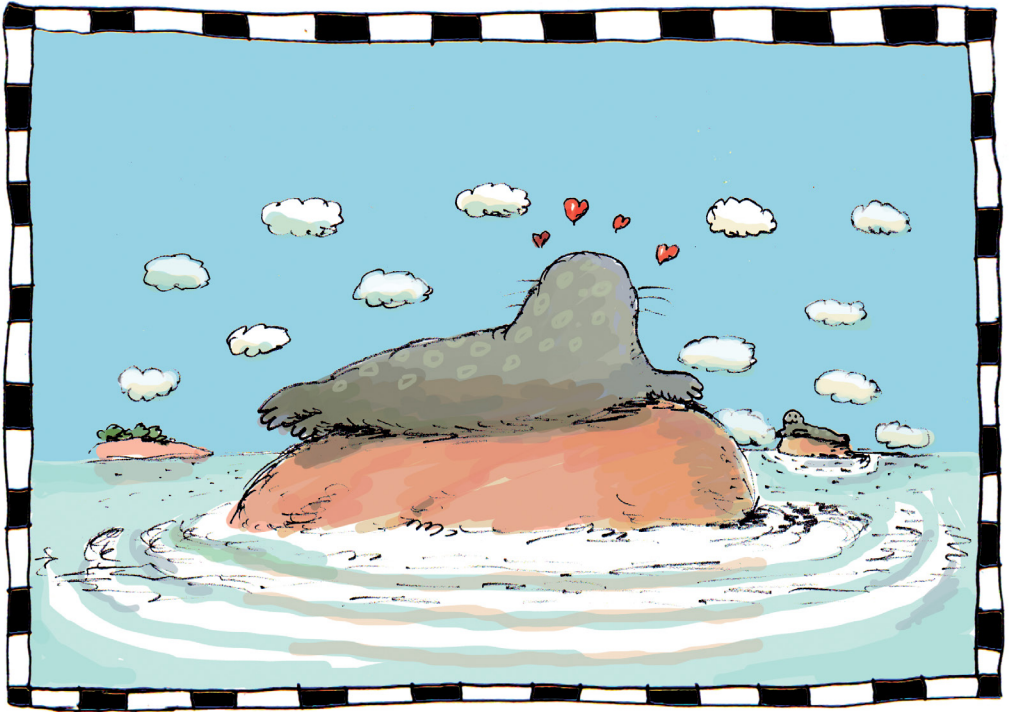

Kalle kasvoi suureksi ja vahvaksi.
– Kahtokkeehan Kallea!
huusivat isä ja äiti.
– Siinä vasta Saemaan kötkäle!

Tiesitkö!

Aikuinen norppa on reilun metrin mittainen ja painaa 50–90 kg. Pesäpoikasaikana kuuttia ei yleensä voi nähdä, mutta oletko koskaan nähnyt saimaannorppaa?

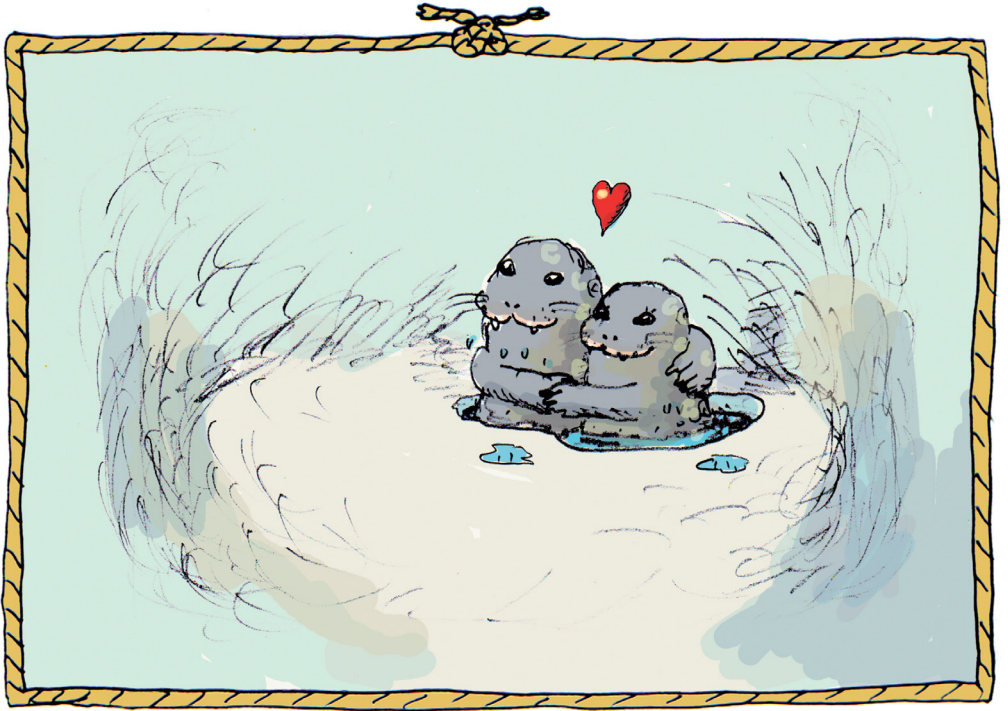
Eräänä päivänä Kalle loikoili kiven
päällä auringon lämmössä. Hän
huomasi saman ikäisen tytön
matkan päässä. Se oli
rakkautta ensi silmäyksellä.

Tiesitkö!

Saimaanorppia on niin vähän, että joskus niiden
on vaikea löytää lisääntymiskumppania.

Nuoripari, Kalle ja Kaarina,
löysivät seuraavana
talvena itselleen
sopivan pesän erään luodon
rantakinoksista.

Tiesitkö!

Norppa voi sukeltaa jopa 20 minuutin ajan mutta sitten sen täytyy päästä pintaan hengittämään. Norppa voi nukkua sukeltaessaan.

Tulee kevättalvi. Kallen ja Kaarinan
kuutti, Kerttu, uinuu pesässä.
– Oletko sinä siellä ihminen vai
kettu? Kerttu huutelee pesän sisältä.
– Ehei, olen Lauri Lumiukko. Olen
tässä vartioimassa pesäsi ja
neuvomassa sinua elämän alkuun!

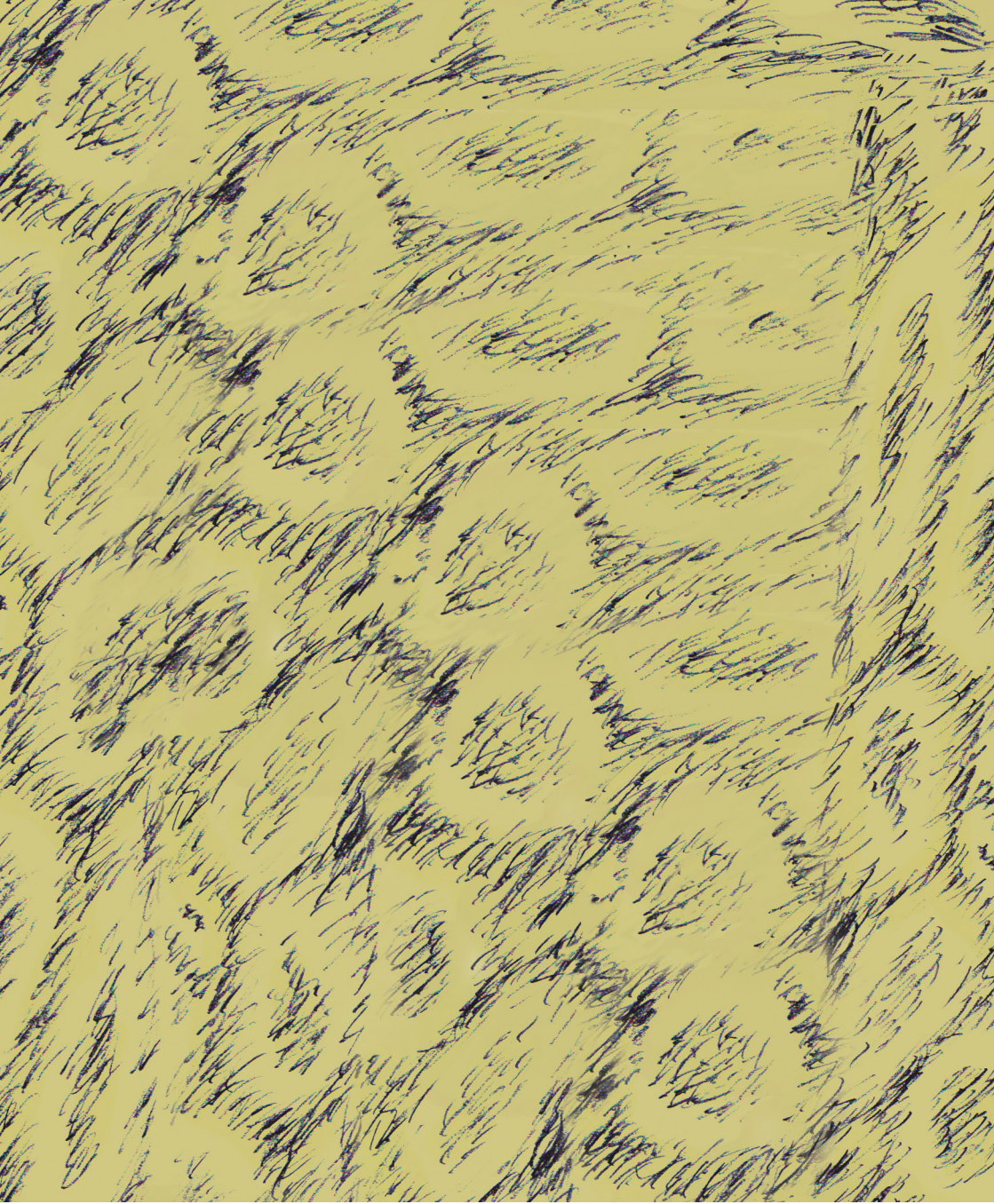
Loppu

Tiesitkö!

Norppa viettää noin 80 % ajastaan vedessä.

Suojelemme luontoa ja ratkaisemme
ympäristöongelmia – luonnon
ja ihmisten hyväksi.

together possible

wwf.fi

